

Roncesvalles - kostelíček a
hrobka Rollanda
s jeho družinou

- Doc. Lampa, Hradečný, Klokočka
- Reflexe reflexe
- O nejlepší urbanismus
- Vakace s architekturou?

Jonáš Klvaň, Roncesvalles, kostelíček
a údajný hrob Rollanda a jeho družiny, skica,
2017, Wanketě Alfy Studenti a vakace
s architekturou na s. 10–11 v čísle.

Z nedávné výstavy Inspirace Le Corbusierem – La Tourette 2017 a 2018 v levé fakultní dvoraně

Oldřich Ševčík

SOUTĚŽE

■ **O nejlepší urbanistický projekt** – Urban Design Award. Jubilejní 25. ročník. Vypisuje Fakulta architektury ČVUT v Praze, Fakulta stavební ČVUT v Praze, Fakulta architektury VUT / Faculty of Architecture BUT, Fakulta architektury STU, Wydział Architektury PW a Ústav prostorového plánování FA ČVUT. Lhůta pro zaslání návrhů do 26. 6. t. r.

■ **Kaplicky Internship.** O architektonickou práci na volné téma. Pro studenty posledního ročníku bakalářského studia, navazujícího magisterského studia či prvního roku po absolutoriu. Pořádá nadace Bakala Foundation ve spolupráci s londýnským Design Museum. Partnerem programu je Nadační fond Kaplicky Centre. Vítěz soutěže v roce 2019 absolvuje stáž ve studiu Heatherwick v Londýně. Lhůta pro odeslání soutěžních návrhů do 30. června 2019.

VÝSTAVY

■ **Vize výstavby v lokalitě přednádraží v Říčanech.** Pořádá Městský úřad Říčany s Ústavem nauky o budovách FA ČVUT. Ateliér Kohout – Tichý. Výstavní síň budovy MÚ v Říčanech. 29. 5. – 31. 7. 2019.

■ **Prof. Arnošt Navrátil, Fotografie.** Grafické práce na podkladě fotografií z potápění. Fakulta stavební ČVUT v Praze, Galerie FSv, první podlaží budovy B, do 31. 8. 2019.

KNIHOMOL

■ **Beton, Břasy, Boletice (Praha na vlně brutalismu)**

Petra Vorlíka a Kláru Brůhovou nenechávají současné likvidace architektonického dědictví druhé poloviny 20. století v centrech českých měst netečnými. A vstupují do debaty

s odborným vkladem, s novou knihou, vydanou nakladatelstvím ČVUT Česká technika. O kvalitách publikace svědčí oponentské posudky prof. Petr Kratochvíla a Dr. Richarda Biegela. Z Kratochvílovy oponentury citujeme:

„Takto podrobně podle mne doposud pražská architektura tohoto období zpracována nebyla. (Z podobně tematicky zaměřených knih se jí snad blíží Ševčíkova a Benešova kniha Architektura 60. let) Z textu je zřejmá vysoká erudice autorů v práci s archivními materiály, tj. jak plány, tak se zdroji z dobového tisku, který stavby reflektoval. Objektivní fakta jsou zároveň mnohdy doplněna tehdejšími nebo zpětnými pohledy tvůrců daných děl. A přitom kniha nezůstává v popisné nebo dokumentární poloze, ale objektivní analýza je spojena s interpretací významu a charakteru daných staveb.

[...] Považuji tuto práci za významný příspěvek nejen k rozvíjení disciplíny dějin architektury, ale i k aktuálnímu diskusím o památkové ochraně vybraných staveb, nebo alespoň k jejich „společenské rehabilitaci“, když doposud někdy nesly cejch produktu socialismu.“

Petr Vorlík, Klára Brůhová, Beton, Břasy, Boletice (Praha na vlně brutalismu), Česká technika, ISBN 978-80-01-06567-9

red

NOTES

■ **Novým proděkanem pro vědu a výzkum a uměleckou činnost FA ČVUT** jmenoval s účinností od 1. 6. t. r. děkan prof. Ladislav Lábus doc. Ing. Martina Pospíšila, Ph.D., vedoucího Ústavu nosných konstrukcí. Dosavadní proděkan prof. Henri Achten ve funkci pracoval, jak pro Alfu potvrdil, „s radostí, ale časem bylo jasné, že úkol je příliš náročný. Děkanem prof. Ladislavem Lábusem bylo rozhodnuto ukončit funkci proděkana 31. května 2019“. Henri Achten touto cestou děkuje všem kolegům a doktorandům za jejich důvěru a spolupráci.

Tomáš Hradečný

Radek Lampa

Jiří Klokočka

Představujeme nové docenty Radka Lampu, Tomáše Hradečného a Jiřího Klokočku

Jak Alfa uvedla, někteří z pedagogů FA ČVUT se v nedávné době habilitovali; fakultní bulletin představuje nové docenty v odpovědích na anketní otázky

- 1/ Mohl byste stručně popsat obsah vaší habilitační přednášky před Vědeckou uměleckou radou FA ČVUT?
- 2/ Která část byla členy rady diskutována? Co vás na této diskusi zaujalo nejvíce?
- 3/ Jak byste charakterizoval svůj (specifický) přístup k pedagogické činnosti? Resp. jak či jakou metodou se vám daří propojit přístup k vědě či umění (technice) s pedagogikou?
- 4/ Považujete některého z vašich učitelů za svůj vzor? V čem tkvěly jeho kvality?

Doc. Tomáš Hradečný

1/ Ve své habilitační přednášce jsem se věnoval příbuznosti pojmů pareidolie a iluze, jejich vztahu k architektuře a způsobům, jakým je my architekti užíváme a současně jim sami podléháme. V přednášce s názvem Architektura – iluze versus realita jsem představil historii a současnost užití iluze v architektuře, způsob jejího uplatnění a obvyklé či možné průvodní efekty.

2/ Zachytil jsem názor, že by bylo zdravé organizovat habilitační přednášky ve větších prostorách, aby se jich mohla účastnit širší akademická obec. To se mi zdá dobrý nápad. Pokud jde o vlastní reflexi přednášky, zdála se mi docela široká a současně individuálně rozdílná, což samo o sobě vnímám pozitivně. Nejvíce asi rezonovala otázka hranice mezi iluzí a realitou, která však dle mého soudu pochopitelně zůstala nezodpovězena.

3/ V našem ateliéru se snažíme volit témata, která nutí studenty přemýšlet v souvislostech, nutí je opustit komfort zažitých stereotypů, nutí je hledat smysl samotného zadání a neustále s ním konfrontovat svou práci. Hledáme pozici pro návrhy ve vztahu protikladů, mezi nimiž existuje napětí: město versus krajina, ochrana přírody versus ochrana památek, individuální doprava versus hromadná doprava, hluk versus ticho, práce versus rekreace, propaganda versus autentické svědectví, centrum versus periferie, politika versus apolitika, iluze versus realita. Pokud jde o architekturu a vědu, zůstávám skeptikem. Nechci se nikoho dotknout, ale prezentovat segment architektonické tvorby jako vědu mi přijde jenom takové PR. My spíše potřebujeme uchovat a oživit zapomínané stavební postupy, abychom nedopadli jako zemědělci, kteří rozkulačili staletími ověřené způsoby hospodaření našich předků, teď je pracně objevují vědeckými metodami, a ještě jim nějaký komunistický poslanec káže z obrazovky, jak to vlastně mají správně dělat. Více mě zajímá otázka samotné existence architektury jako společenského oboru. Naše studenty proto vedeme k tomu, aby uměli své projekty nejen vysvětlit, ale učili se je také obhájit, prosadit a realizovat, zkrátka uvědomit si, že vymyslet návrh znamená obvykle jen pětinu úspěchu.

4/ Naše generace těžila z polistopadové vlny, kdy na škole působili architektonické osobnosti od nás i ze zahraničí, a to zejména lidé z praxe. Nechávali jsme se ovlivnit, protože přinesli nezatížený pohled zvnějšku, nebyli profesionálními pedagogy, ale profesionálními architekty. Neučili nás, co je dobrá architektura, ale jak se stát dobrým architektem. Nějaký čas jsem strávil v ateliéru Jana Štípka, který nás učil hledat souvislosti architektury s jinými obory. Obvykle prostřednictvím rozhovorů s lidmi, kteří za námi do ateliéru chodili – s lékaři, výtvarníky, herci, právníky, sportovci, muzikanty. Učil nás dávat se kolem sebe.

Tomáš Hradečný, absolvent FA ČVUT (1988–1995), vedoucí ateliéru Ústavu navrhování I. FA ČVUT (2013), habilitace (2018), člen České komory architektů (1998), člen Stavovského soudu a Představenstva ČKA (2002–2008), člen Správní rady Společnosti Petra Parléře, o. p. s. (2005–2018), společník a jednatel HŠH architekti, s. r. o. (1998–2015). Mezi oceněné práce a realizace patří:

Z výstavy večerní figurální kresby studentů (napříč ročníky) Mga. Lenky Stejskalové-Skoumalové z Ústavu výtvarné tvorby FA ČVUT v ochozech fakulty

Výdlažba Jiřského náměstí na Pražském hradě, Arcidiecézní muzeum v Olomouci, vila v Berouně, vila Hermína nebo třetí místo v soutěži na novou budovu Národní knihovny (vše HŠH). V roce 2015 založil ateliér IXA, mezi jehož pilotní projekty patří piazzetta u kaple sv. Kosmy a Damiana v Emauzích, generel průmyslového areálu Wikov v Hronové a Vrbatova bouda v Krkonoších. Vedoucí návrhového ateliéru FA ČVUT (2013), habilitace (2018).

Doc. Radek Lampa

1/ Ve své přednášce „Vlastní architektonická tvorba“ jsem vyprávěl o své umělecké tvorbě a životní praxi. Nešlo jenom o pouhý popis a seznam jednotlivých staveb a projektů. Vysvětloval jsem, jak autor nahlíží na stavby z pozice jejich tvůrce, jak jednotlivé stavby vznikaly, jak jejich autor analyzoval místo. Co vedlo ke konceptu a co předcházelo jejich návrhu. Proč jsou takové a nejiné. Ale zároveň na základě získaných praktických zkušeností z jejich realizací jsem obecně charakterizoval jednotlivé typologické skupiny či pohled na problémy výškových staveb a urbanismus současné Prahy. Celá přednáška byla spíše doporučením a návodem jak postupovat, učebnicí hledání přístupu při hledání konceptu k různým typům staveb. Popisoval jsem svůj pohled na architekturu a urbanismus a na komplikovanou praxi architekta. Snažil se popsat svůj přístup k tvorbě a definovat úkoly, práva a povinnosti současného architekta. Přednáška byla podána lehce s populárním nádechem. Určena spíše pro odbornou veřejnost, studenty architektury či začínající mladé architektky. Měla ale také zaujmout širší neodbornou veřejnost a poutavě jí přiblížit skrytý svět architektury.

2/ Jestli si dobře vzpomínám, konkrétně k přednášce nebyl asi žádný dotaz. Jediná otázka – zda navrhuji své domy z pohledu trvale udržitelné architektury. Odpověděl jsem, že ne. Jinými slovy má přednáška nevyvolala žádnou bouřlivou diskusi, což ve mně vyvolalo spoustu otázek.

3/ Myslel jsem si, že učení bude fajn, přijdu na jiné myšlenky. Budu čelit fantaskním návrhům plným mladické nerozváženosti a energie. Budu diskutovat se studenty o jejich a mé pravdě. Bohužel tak z třiceti studentů je asi jen sedm* dva stateční, kteří architekturou opravdu žijí, dávají do své práce srdce jako my za našeho mládí. Taková je doba. Většinu času přemlouvám studen-

ty, aby vůbec něco dělali. Občas mám pocit marnosti, zbytečně vynaloženého času. Těch pár statečných ale stojí za námahu. Jsem ve věku, kdy si mohu myslet, že všechno vím a všechno znám, o to pak je příjemnější, když mě student překvapí. To jsem šťastný. Je to pocit povznášející a radostný, když slyším studenta, který jasně říká svůj názor a ví, co chce. Je to jako živá voda. Má práce je podobná práci zemědělce, který pracně obdělává své kamenité poličko a je šťastný, když po celoroční lopotě se mu urodí pár zlatých klasů. A to je téma práce pedagoga. Ateliér je takové půlroční manželství. Je třeba každý semestr vytvořit velkou fungující rodinu. Mají tam být šašci, ale i pracanti, kteří táhnou. Pak je tam mlčící většina. Aby to byl cirkus, ohňostroj nápadů, nejen studená pracovní atmosféra – to je moje hlavní úloha. Umět žít a nechat žít, pracovat a bavit se.

Chci být kantorem přísným, zlým, ale spravedlivým. „Smlouva s klientem“ – tak říkáme v ateliéru smlouvě, která je uzavřená mezi studenty a mnou. Tedy mezi architektem a klientem. Stávám se klientem, kdy oni musí plnit stejně jako v profesním životě, který dobře znám, své závazky: termíny, kvalita návrhu, prezentace, množství práce. To vše hodnotím hlavně z pozice klienta, investora. Snažím se je dostat do této polohy odpovědnosti architekta ke klientovi. Pro klienta není důležitá jen kreativita návrhu. Nesplnění závazků znamená vypovězení smlouvy ze strany klienta. Tedy opuštění ateliéru, vyhazov. To se zatím nestalo, asi jsem moc měkřej. Musejí se naučit účtět a odpovědnosti ke klientovi. Musejí si uvědomit, že realizace jejich návrhů představuje vynaložení celého jmění, které někdo musel vydělat. Jsou to obrovské majetky, často jediné, které klient má. Chci, aby pochopili, že s tímto majetkem zacházejí. To je hodnota, kterou nesmějí zneužít pro své tvůrčí ego. V prvé řadě musí být odpovědnými řemeslníky architektury. Jestli z nich budou dobří architekti, děj se vůle boží... Být dobrým architektem, to má člověk v sobě.

* Po zralé úvaze změněno na dva.

4/ Prof. Ing. arch. Jaroslava Paroubka, autora zbouraného hotelu Praha v Dejvicích (dle mého nejpůvabnější české architektury od vzniku československého státu). Byl to již

starší pán, když byl vedoucím mého ateliéru a diplomního projektu (psal se rok 1987). Nechával nám svobodu. Měl rád červené, toho jsme měli v atasu, s vývěsným štítem Moulin Rouge nad dveřmi, vždy dostatek.

Radek Lampa, absolvent FA ČVUT (1988), pracovník Krajského projektového ústavu v Praze (1988–1990), AP Ateliéru 1990–2000, společník kanceláře FACT (2000–2005, vlastní kancelář Rala (2005–2017), společník tří kanceláří Aeropolis (2016–2017), předseda představenstva kanceláře Ra15 (2017–). Vedoucí návrhového ateliéru Lampa, FA ČVUT (od 2014).

Z projektů (spolupráce): v kanceláři FACT – centrála Čs. stavební spořitelny; v Rala – revitalizace Těšnov a Florenc, obchodně administrativní objekt Crystal; v Aeropolis – zastavovací plán Letiště Praha – Sever, zastavovací plán Letiště Praha – Jih, železniční stanice Letiště Praha; v Ra15 – rekonstrukce terminálu 1 a prstů A a B, a další.

Jiří Klokočka

Svou pedagogickou dráhu začínal na naší fakultě J. Klokočka jako docent z belgické KU Leuven a fakultní zpravodaj publikoval odpovědi na tradiční otázky. Nicméně naše fakulta neuznala žadatele jeho belgickou docenturu, a proto loni habilitoval Jiří Klokočka i na naší škole – tedy vlastně podruhé. Alfa využila této příležitosti a položila mu dvě otázky

1/ Jak byste charakterizoval rozdíl mezi habilitací v Belgii a v ČR?

2/ Co bylo předmětem vaší habilitace v Belgii?

1/ Formulovat krátce rozdíl mezi oběma systémy není jednoduché. Už proto, že pojetí titulu „docent“ není v obou zemích a jejich univerzitních systémech nejen stejné, ale není ani podobné. Začnu vlastními pojmy. V českém kontextu existují tituly: asistent – docent – profesor. V Belgii jde o úroveň asistent – docent – hoofddocent (hlavní docent) – hoogleraar (vysokoškolský učitel) – profesor.

K tomu se přidává i fakt, že Vysoká škola umění a architektury, kde jsem působil jede-

nát let, se teprve před pěti lety stala patnáctou fakultou Katolické univerzity v Lovani. Obě vysoké školy měly vlastní systém jmenování pedagogických funkcí a během jejich slučování existovalo několikileté přechodové období, během něhož se oba systémy vzájemně sladily. To situaci a její objasnění jenom komplikuje.

Obecně a zjednodušeně se dá říci, že zatímco v České republice se pedagog může stát docentem na základě úspěšné obhajoby habilitační práce, v Belgii je kariérní postup z jednoho stupně na vyšší otázkou jmenování. Toto jmenování se uskutečňuje na základě vlastní žádosti pedagoga, ale je podmíněno celou řadou pravidel. Jde především o vnitřní hodnocení nejrůznějšími strukturami vedení školy. Série procedur začíná takzvanými každoročními interview a diskusemi o fungování pedagoga (functioneringsgesprekken), s děkanem a vedoucím ústavu, přes hodnotící ankety studentů až po hodnotící komisi univerzity s její vědeckou radou. Tady se hodnotí především osobní kompetence a zásluhy na univerzitě a výsledky vědeckého výzkumu. Zároveň se hodnotí osobní kvality vedení skupiny a míra, s jakou byly kandidátem splněny předem formulované odpovědnosti. Konečné rozhodnutí učiní Zvláštní akademická rada. O každé následné zvýšení statutu je možné žádat nejdříve po třech letech pedagogické praxe. Ve skutečnosti a v průměru se dá říci, že se toto povýšení uskutečňuje jednou za sedm let.

Možnost povýšení a výzva ke změně statusu vypisuje univerzita jednou za rok. V daném termínu má každý, kdo splňuje výše jmenovaná kritéria, právo podat žádost o povýšení. V současné době přibýlo další kritérium, totiž že jakákoliv promoce na vyšší stupeň není možná, aniž by kandidát měl titul doktor nebo Ph.D.

2/ Jak jsem se snažil popsat, v Belgii tedy žádné habilitace, ani jejich obhajoby, ani přednášky pro jmenování docentem nebo profesorem neexistují.

Osobně jsem spadal pod systém jmenování na základě osobního hodnocení. Toto jmenování se uskutečňuje na základě vlastní žádosti pedagoga a hodnotí se především osobní kompetence, zásluhy na univerzitě a výsledky vědeckého výzkumu. Zároveň se hodnotí také osobní kvality vedení skupiny a míra, s jakou byly kandidátem splněny předem formulované odpovědnosti. Já jsem byl v té době vedoucím ateliéru diplomových prací.

0 nejlepší urbanistickou práci 2017–2018

1. cena Bohdan Holly, Natália Šimeková, vedoucí práce Tomáš Hanáček, FA STU, Bratislava, Záhorská Bystrica – Vidiek, lokalita Ivance

Autorská zpráva

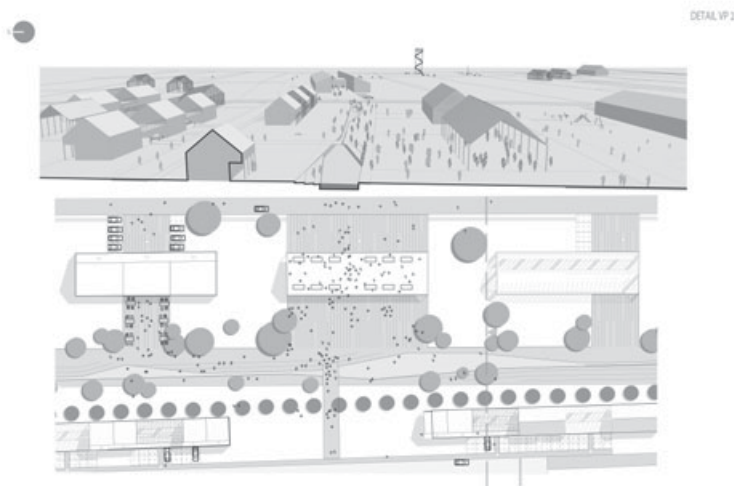
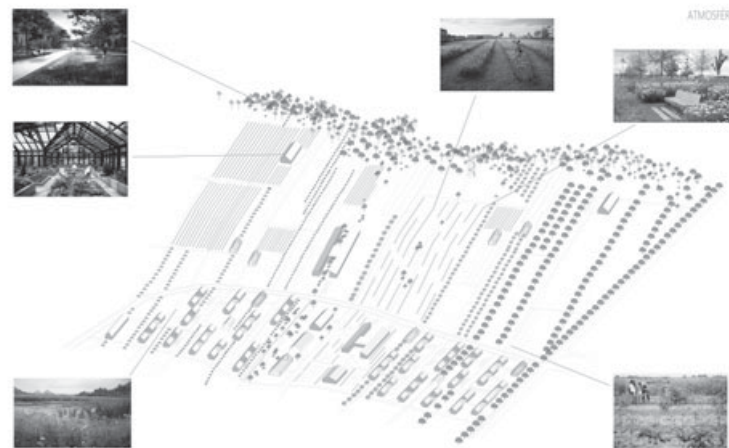
Po zpracování analýzy jsme zjistili, že se do řešené polohy nejvíce hodí struktura vesnického prostředí, která vychází z minulosti, kdy měli obyvatelé úzké domy a pozemky. Moderním způsobem navrhujeme strukturu řadových rodinných domů, které v urbanistickém měřítku vypadají jako dlouhé úzké domy na dlouhých pozemcích. Linearitu podporujeme návrhem sadů, s jejich pomocí propojujeme ves s navazující přírodou a vytváříme také pracovní příležitosti. Domy jsou propojené společnými skleníky, které dotvářejí příjemné vesnické a přírodní prostředí. V centru umísťujeme hlavní veřejný prostor se základní vybaveností, školou a školkou a zařízeními. Hlavním katalyzátorem veřejného prostoru je tržiště, které spojuje prostor veřejný s poloveřejným mezi domy. Retenčních nádrže na vodu doplňují autenticitu prostředí, kde se člověk cítí příjemně v přírodě i mezi lidmi. Ves propojujeme prostřednictvím sadů s navazující přírodou. Ze slovenštiny přeložil jhr

Zpráva poroty

Záhorská Bystrica je městskou částí Bratislavy. Leží v severní části oddělena od jádra hlavního města zelenými masivy CHKO Bílých Karpat. V severozápadní části je charakteristická úzká lineární zástavba s navazující parcelací podél ul. Československých tankistov. Tento severní segment ploch je obsahem oceněné ateliérové práce.

Návrh rozšíření stávající venkovské lokality v současné době zemědělsky využívané v úzkých podélných parcelách vychází z formy, která se navrácí ke klasickým vesnickým schémátům, jež dnešní developerská zástavba nereflakuje. Snaha maximálního využití zastavovaných ploch je nahrazena podélnou lineární skladbou. Relativně úzká parcelace je citlivým způsobem provázána do krajiny.

Návrh obsahuje přesvědčivou analýzu možných zastavovacích schémat. Výběr navržené formy je doložen funkční volbou veřejného a poloveřejného prostoru, jednotlivých funkčních aktivit – trh, obchod, komunitní skleník, zimní zahrada, vinařský dům a další v kombinaci se základním veřejným vybavením školka, škola. Navržené obytné domy vycházejí ze stávající struktury, na kterou navazují. Navržené řešení zasahuje i další využití obhospodaření návazné krajiny. Provázání jednotlivých aktivit je obsahem řady příloh včetně přesvědčivých vizualizací.

KOMPOZÍCIA

rytmus pozemkov

dynamika objektov

kontrast verejného a poloverejného priestoru

akcent

nadradenosť

rytmus a kontinuita vodných kanálov

dominanta

MASTERPLAN

VED. PRÁCE : ING. ARCH. HANÁČEK TOMÁŠ, PH.D.
AK. ROK 2017/2018

BA - MČ ZÁHORSKÁ BYSTRICA - LOKALITA IVANČE

BOHDAN HOLÝ
NATALIA ŠMEKOVÁ

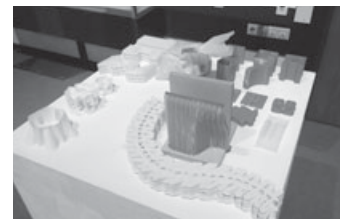

Foto Petry Vlachynské z akce The Conference for Artistic and Architectural (Doctoral) Research

REFLEXE REFLEXE

V roce 2018 organizovalo Oddělení pro vědu, výzkum a uměleckou činnost na Fakultě architektury ČVUT pro studenty doktorského studia mimořádnou výzvu s nabídkou finanční podpory pro účast na odborných konferencích – v rámci příslušné dizertace. (Subvenci nepodmiňoval příspěvek, smyslem byla hlavně iniciace účasti.) Přijato bylo 22 žádostí, z nich 16 uspělo.

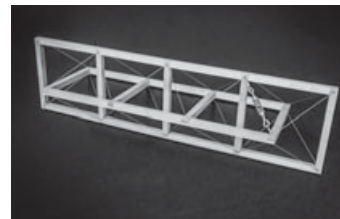
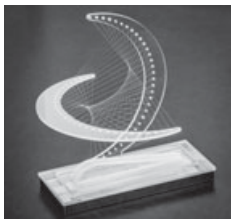
Následně proběhla (7. 2. 2019) na fakultě reflexe navštívených konferencí. Poskytlo ji šest studentek: Petra Boudová a Kateřina Čechová z konference „A World of Architectural History conference“ (The Bartlett School of Architecture, University College London, Velká Británie), Miroslava Cejmová z „Kastellologické konference k počtě prof. Tomáše Durdíka“ (Křivoklát), Karolína Kripnerová z „European Research Conference on Homelessness“ (pořádané v Budapešti organizací Feansta), Veronika Vicherková z „The Youngest Monuments“ (pořádaná organizací Tusnad v Rumunsku) a Petra Vlachynská z **CA²RE**, „The Conference for Artistic and Architectural (Doctoral) Research“ (pořádaná v Berlíně FA TU – se záštitou ARENA, EAAE, ELIA). Vystoupení přinesla několik shodných závěrů. Za prvé je prospěšné jezdit a ideálně prezentovat na kvalitních akcích. Ziskem je hodnotná zpětná vazba na svou vlastní práci i možnost poznat odborníky, které doktorand často zná z literatury, případně navázat kontakty, jež vedou k další společné práci. Mimochodem kvalitu konference signalizuje už zaštiťující organizace či porota, jež vybírá a hodnotí zaslané příspěvky, i autor hlavního příspěvku.

A dále špičková pracoviště, jakým je na poli architektonického výzkumu například britská The Bartlett School, hovoří „svým“ jazykem. Absolventi často dále působí

na zahraničních univerzitách, nicméně pro kolegu „zvenčí“ jde o poměrně uzavřenou skupinu. Pro překonání této bariéry může právě návštěva konference, například navázání kontaktu s doktorandy z těchto škol, sloužit jako vstupenka „do klubu“. Pokud jde o obsah a povahu dizertační práce, konference **CA²RE** prezentovala jako možný výstup profesního výzkumu architektonické a umělecké návrhy a projekty. Platforma **CA²RE** představuje v evropském prostoru iniciativu, která umožňuje realizovat „research by design/research by creative practice“. Zároveň rozvíjí diskurz o povaze takového výzkumu, metodologii, nárocích a hodnocení výstupů. Debata, která by na naší škole definovala povahu a požadavky na dizertační práci a obecně profil doktoranda, je stále ještě před námi.

Jana Zdráhalová
koordinátorka doktorského studia, FA ČVUT

Snímky Jiřího Ryszawého z červnové výstavy studentských prací, které vznikly v letním semestru v předmětu deskriptivní geometrie, navazujícího na nedávné přednášky prof. Mirko Bauma o Tensegritách.

Jan Tomandl

LAB: Očima doktorandů

Jan Tomandl

- 1/ Která myšlenka v posledním čísle Alfy vás zaujala?**
- 2/ Ve které části své dr. práce se nacházíte a co vás během psaní překvapilo?**
- 3/ Jak byste jako architekt působící v Pražské organizaci vozíčkářů charakterizoval dynamiku situace handicapovaných od listopadu 89?**

1/ Nejuhopitelnější myšlenkou se mi jeví diskuse Petra Stolína, Ladislava Lábusa a Jana Hory nad tím, zda množství absolventů architektury ve vztahu k ostatním profesím snižuje prestiž oboru. I přes množství architektů totiž vzniká (například) v pohledově exponovaných lokalitách širšího centra Prahy stále množství staveb „z tužky“ stavařů. Ale jak přesvědčit investora a developera, že investice do architekta není plýtváním peněz, když v očích investora není cílem projektu zkvalitnění prostředí, ale zisk. Jak naučit drobného investora vnímat kvalitu bydlení jinak než ve vybavení luxusními spotřebiči a vlastní garáží? Jak přimět ty, kteří stavby financují, aby důvěřovali architektům, aniž bychom je chtěli v krátké době učit to, co se architekt učí desetiletí? Tady vnímám důležitost tzv. popularizátorů našeho oboru směrem k veřejnosti, (chybějící) veřejné odborné diskuse a v neposlední řadě působení architektů, kteří se uplatňují ve společensko-politickém dění, přestože za sebou nemají hvězdnou kariéru architekta a řadu prvotřídních realizací.

2/ Momentálně se nacházím ve fázi submitace dvou článků z poslední výzkumné studie a na přelomu roku by nám měla s prof. Šestákovou vyjít kniha, týkající se mého tématu, totiž tvorby prostředí pro osoby s Parkinsonovou nemocí. Nevím, jestli se dá mluvit o překvapení, ale nejvíc mě asi obohatila mezioborová spolupráce s výzkumným týmem neurologické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Při práci na společném projektu byl patrný rozdíl ve vědeckém přístupu v medicíně a architektuře víc, než

jsem očekával. Rozdíl se týkal jak metodiky práce, podmínek pro relevantnost výsledků, tak specifických aspektů při práci s pacienty, podmíněné získáním souhlasu etické komise apod. Vlastně se většinu času čekalo na to, jestli budeme moci s pacienty legálně provést určitý experiment, nebo se hledalo, zda neporušujeme podmínky souhlasu zmíněné etické komise. Zde je třeba také vyzdvihnout trpělivost zaměstnanců Institutu intermédií na naší Fakultě elektrotechnické, v jejichž prostorách převážná část výzkumu probíhala. Na druhou stranu myslím, že i my jsme jim trochu otevřeli oči tím, že také kvalita a podoba vystaveného prostředí má na jejich pacienty prokazatelný vliv.

3/ Ačkoliv si to mnoho lidí na vozíku nechce připustit, zejména těch, kteří jsou po úrazu a najednou jsou vrženi do světa závislosti na bezbariérových řešeních, situace se od roku 1989 (ale klidně by se dalo říci od přelomu tisíciletí) rapidně zlepšila. První legislativní předpisy (v té době ještě pouze doporučené) týkající se bezbariérovosti jsou sice z osmdesátých let, nicméně první skutečně komplexní předpis je až z roku 2001, dnes nahrazen předpisem z roku 2009. Před dvaceti lety byste snížený přechod hledali jen obtížně, natož přístupnou budovu státní správy. Dnes je v této oblasti vyvíjena daleko větší aktivita. I přesto (ale možná i právě proto) je dnes mnohými architektky a projektantky vnímána bezbariérovost jako nutné zlo, které je třeba do projektu „vpáčit“, podobně jako např. požární řešení stavby. Na fakultě se snažíme už prvkům vštěpovat, že bezbariérovost by dnes měla být přirozenou součástí stavby a že naprostá většina lidí ji v nějaké etapě života potřebuje, ať už jako dítě v kočárku, jako senior nebo když si zlomí nohu.

Doktorand je absolventem FA ČVUT (2012). Pracuje jako konzultant pro bezbariérovou přístupnost staveb a veřejného prostoru pro různé instituce a organizace. Od roku 2013 v doktorském studiu u prof. Ireny Šestákové. Disertační práce: Architektonické řešení prostředí pro osoby s Parkinsonovou nemocí.

Jonáš Klvaň

Martin Kolovský

Studenti a vakace s architekturou

Tradiční letní tázání Alfy

1/ Spojíte letošní prázdniny s architekturou, urbanismem krajinou či designem v zahraničí?

2/ Doma: Kam byste za architekturou, urbanismem krajinou či designem jel/a v české kotlině, kdybyste mohl/a?

Jonáš Klvaň, 4. semestr: Camino čili cesta

Vyrážím pěšky na Camino de Santiago, kterou poutníci šlapou po staletí. Od hranic Francie a Španělska až do Santiaga de Compostela. Tady cesta končí, jak známo, u ostatků sv. Jakuba ve svatojakubské katedrále. Něco kolem 800 km. Počítám čtyřicet dní, nocování v klášterech.

Je toho mnoho, na co se těším. Jednou jsem tam už byl autem – ve vesnici Roncesvalles s údajným hrobem legendy Rollanda a jeho družiny, který zde zemřel roku 778, a k tomu přílehlým kostelem s kaplí z 12. století. Je to tu nějak normální, civilní... Jen znalec ví, že se ocitá na jednom z hlavních poutních míst. Kamenné domky, budova o čtvercovém půdorysu – krčí se vedle skromné svatyně taky z kamene. Všiml jsem si, že oproti ostatním stavbám na prastarém kamenném náměstí má Rollandova krypta značný přesah střechy. Hroby uvnitř najdete uspořádané magicky centricky ke středu. Vchod do kláštera ústí přímo do rajského dvora klášterního souboru s původními gotickými klenbami. Co dodat? Tuhle kamennou krásu obklopují Pyreneje, zelená lehce zvlněná krajina, trochu protipól zbytku mého letního světa. Žluté lány luk a vyschlá pole kolem kamenných domečků, kostelů a klášterů... Pod španělským rozpáleným sluncem se tu ovšem nenabízí moc šancí na odpočinek. A ještě někam se už teď v duchu vracím. Estrella. Jde samozřejmě o blízkost Bodegas Irache, kláštera, kde utrmácený najdete v soumraku spočinutí. Ale hlavně nezapomenutelný obraz. Ta věž, strmicí gotická věž. A dole úžasný hluboký vstupní portál, sestavený

v dávnou z lomených oblouků... Musím si to tentokrát naskicovat. A samozřejmě nalevo od vstupu fuente del viño, pramen vína určený pro mne – žíznivého poutníka...

A proč tu nemluví o finální destinaci – katedrále sv. Jakuba? Jednak mám od redakce jen povolený počet úhozů (včetně mezer! ☺), ale hlavně a především: smyslem celé mé cesty za architekturou je cesta. Trvání, klid a vyčištění hlavy. Kresby. Lidi, poutníci i místní. Místa, která chci vidět a nechat se jimi inspirovat.

Martin Kolovský, 7. semestr: katedrála románsko-gotická vedle katedrály byzantské

1) V létě se těším do rumunského pohoří Sureanu, kde se stále drží tradiční pastevní krajina s mohutnými osamocenými buky, pod kterými se pasou velká ovčí stáda v mělkých sedlech kolem starých dřevěných salašů. V podhůří stojí za návštěvu pevnost Alba Iulia, která vznikla o sto let dříve než pevnosti v Čechách. Vedle sebe zde najdete románsko-gotickou katolickou katedrálu a pravoslavnou Korunovačnickou katedrálu v byzantském slohu. Důmyslný systém opevnění můžete dopodrobna prozkoumat přímo mezi hradbami a v tamějších kasematech.

2/ V české kotlině bych, kdybych mohl, určitě navštívil hrad Rožmberk v jižních Čechách. Je pozoruhodné, jak i v polovině 19. století, kdy se hrady a zámky radikálně měnily pod romantickými vlivy, dokázal Jiří Jan Buquoy hrad přestavět s takovou památkářskou pietou, kterou by mu mohli závidět leckterí dnešní architekti. Za návštěvu stojí i město pod hradem, jehož středověký urbanismus s nálevkovitým náměstím, obklopeným renesančně-barokními měšťanskými domy s pozdně gotickým kostelem svatého Mikuláše, je vzácně zachován.

Franziska Soukupová, 4. semestr, krajinářství, Jan Holeček, dtto: Mezi Bauhausem a Broumovskem

Franziska S.: Honzo, pojedete o prázdninách za architekturou do zahraničí?

Jan H.: To víš, že jo! Už dlouho se chci podívat na zoubek Bauhausu, zasvěcenému „jednotě umění pod vedením architektury“. A letošní jubileum mě konečně nakoplo

Franziska Soukupová

Jan Holeček

Tereza Vacková

Petr Vávra

k návštěvě domů, u kterých jejich stoletiny nejdou poznat ani omylem. Prostě v prázdninovém bezčasní se vypravím na túru za nadčasím! U většiny staveb, které souvisí s Bauhausem, se použila nejmodernější technika té doby a s tím také nové přístupy k navrhování, které dodnes nezestárly. A já bych si tenhle moderní prostor a vztah architektury a řemesla hrozně rád zažil na vlastní kůži. Začnu v Geße u domu Haus Schulenburg od Henry van Veldeho, budu pokračovat přes Výmar do nově otevřeného muzea Bauhausu a po stopách revolučního hnutí se přesunu až do Desavy. Tam navštívím samu uměleckou školu, zúčastním se oslav a výlet zakončím v Berlíně, kde na mne krom krásné moderny bude čekat i něco ze současnosti. Což bude i pro mne symbol k návratu.

Jan H.: A co ty, Franzi? Plánuješ výlet třeba za českou architekturou?

Franziska S.: Si piš! To já zas už zhruba od října toužím po toulkách na čerstvém vzduchu českých luhů a hájů. Spojím proto návštěvu stavebních skvostů s krajinou. Nasadím batožinu a vyrazím do nedaleka! Našla jsem si Broumovsko. O prázdninách se chci totiž osvěžit stavebním uměním, které bylo navrhováno s takovým citem, že je spolu s okolní krajinou člověk vnímá jako jednu rostlou, spojenou hmotu. Chci se občerstvit údivem i obdivem. Proto se vydám po barokní ose kostelíků broumovské skupiny až k broumovskému klášteru, kde složím a zchladím hlavu a vzdám poctu Mistrovi – K. I. Dientzenhofferovi.

Tereza Vacková, průmyslový design, 8. semestr: Nasát atmosféru minula

1) Cestování rozšiřuje obzory, a to i když nejedeme nikam daleko. Vyrazím tedy do Berlína, kde se vyhnu turistickým oblastem a místo k Braniborské bráně zamířím k letišti Tempelhof. Tohle místo od Ernsta Sagebiela bylo plánováno jako hlavní letiště nacistického města Germania, plánovaného Albertem Speerem. Ve své době největší budova světa kombinuje monumentalismus zdobených vápencových fasád

a moderní železobetonový skelet. Od roku 2008 oblast nefunguje jako letiště, ale budovy využívají orgány města a soukromé firmy. Přistávací dráhy a okolí jsou dnes na světě největším parkem v centru města.

2) Začátkem července se pojedou kulturně vyžít na MFF v Karlových Varech. Kromě filmů je pro mě hlavním lákadlem hotel Thermal. Tahle brutalistická stavba manželů Machoninových si zaslouží památkovou ochranu. Doufám, že se mi podaří sehnat vstupenky do jednoho z jeho kinosálů, abych alespoň trochu okusila atmosféru 60. a 70. let a počátku historie festivalu.

Petr Vávra, 8. semestr: Čist bloudícíma nohama

S krajní jistotou, ostatně jinak by jednomu úplně zakrněly oči. Zůstat zapíchnut v práci sice nemusí znamenat jen oříznutí horizontu pracovní lištou CADu, i tam se dá vidět kopa kvalitního materiálu, ale když nemají oči co pozorovat, co neznají, ruce co kreslit, nemá hlava co trávit. A bez toho by jednomu pak i hráblo.

Řeč o hygieně hlavy, čistit se doufám stihnu i v místech blíže fakultě: patologie Pražáka... Aneb z ostatních měst jsem jich viděl pět a půl, tak by bylo záhodno doplnit základní vzdělání. Náhodnost výběru kam zajet je pak spíš ku prospěchu věci, protože snaha je aspoň trochu se naučit v nich čist; v domech, ulicích, návších, lidech. Čist bloudícíma nohama, očima, hlavně ale tužkou na papíře. Jinak to vlastně nezvládám, nezávisle na místě. V hlavě pak zůstává kaleidoskop scén jako kmitající masy lidí na přeplněné pětihlavé křížovatce, renesanční kostelní věžička, skupina turistů zuřivě mávajících selfie-tyčemi před hinduistickým chrámem, kuchaři zmírající vedrem v miniaturní místnosti, otevírající se do zadní uličky... A tak přidrzle a nablbe koukám po všem okolo, leč dokud za to nedostanu přes držku, všechno v pořádku.

pokračování ze s. 2

Z nedávné výstavy Inspirace Le Corbusierem – La Tourette 2017 a 2018 v levé fakultní dvoraně

■ **Íčko” pro KRNAP**, malá a jednoduchá stavba informačního centra, která bude v létě vyvezena na kopec a otevře se návštěvníkům hor, na zimu pak bude svezena do údolí. To je obsah letošní letní dílny stavění návrhového ateliéru Seho – Světlík Ústavu navrhování II ve spolupráci se Správou Krkonošského národního parku. Stavět se bude během letošního září.

■ **Řeky Teplá a Ohře včetně jejich soutoku jsou přirozenou spojnicí lokalit**, které byly vybrány pro semestrální projekty 2018–2019 a pro témata diplomových prací ateliérů Redčenků – Danda, Amblerová – Sládek a Hájek – Hulín FA ČVUT. Ve spolupráci s Kancelář architektury Karlových Varů byly projekty vystaveny počátkem letošního léta ve Vřídelní kolonádě. Práce řešily potenciál řeky v městském centru, konverzi hodnotných chráněných objektů – vrácení nepoužívaných budov městu, urbanistické koncepce transformačních ploch, obnovení původních hodnotných struktur města, rehabilitace veřejného prostoru, hledání vhodnějších míst pro veřejné budovy, vývoj lázeňství a jeho další směřování v budoucnosti.

■ **Šárka Malošíková z Ústavu navrhování II FA ČVUT získala Fulbrightovo stipendium**. Na Coloradské univerzitě v Denveru bude zkoumat výuku formou design-build projektů.

■ **Práce ateliéru Girsy Ústavu památkové péče FA ČVUT**, které poukazovaly na nezbytnost podmiňovat revitalizaci hradu Rychmburk záchranou/opravou sousedícího bývalého pivovaru, se dočkaly (nepřímého) uznání. (Studentské projekty se zabývaly využitím a přetvářením celku areálu s různou dávkou invence a odvahy.) Areál pivovaru se nedávno podařilo obci Předhradí s pomocí Pardubického kraje získat v aukci do svého majetku. Strategicky umístěný brownfield je důležitý pro návštěvnícké zázemí hradu. Obec by mohla uspět se žádostí o evropskou dotaci z programu IROP, což by podle prvního náměstka pardubického hejtmana Romana Línka vše ulehčilo.

■ **reVize Typologie 2019 – Stavby veřejné**: Druhý ročník typologické konference pořádané Ústavem nauky o budovách FA ČVUT se uskutečnil na fakultě letos v dubnu. (Úvodní ročník – Inventura Typologie, se věnoval proměnám a celkovému pojetí oboru i hledání aktuálních typologických témat.) Letošní ročník Veřejné stavby – jak zadávat a stavět, se zaměřil na otázky spojené s formulací zadání nejčastějších typů veřejných staveb X školských, zdravotních a sportovních.

Účastníci uvítali setkání jako jeden z kroků k překonání fragmentace procesů přípravy záměru, projektu, výstavby a následného užívání staveb. Letošní ročník konference potvrdil, že zaměření na konkrétní témata a snaha o širokou odbornou diskusi je správným směřováním. Zároveň naznačil potřebu založit na fakultě širší typologickou platformu i ochotu účastníků zapojit se do činnosti takovéto iniciativy.

PŘEDNÁŠKY, KONFERENCE, WORKSHOPY

■ **Mezinárodní workshop Conservation / Demolition** – dílna určená pro památkáře, architekty, inženýry i administrátory. Pořádá Evropská asociace pro architektonické vzdělávání (EAAE). Námětem je spravování kulturního dědictví a zkoumání možností odborných kapacit sítě pracovníků památkové péče uvnitř EAAE ve prospěch architektonických památek. Fakulta architektury ČVUT, Thákurova 9, Praha 6 – Dejvice, 25.–28. 9. 2019.

■ **Letošní SVK konference Architektura dětem 2019** se bude zabývat tématem Participace dětí a mládeže s cílem zapojení této sociální skupiny obyvatel do plánování a navrhování města. Bude se konat 24.–25. 10. 2019 v prostorách centra CAMP (24. 10.) a na FA (25. 10.). SWWWW.ARCHITEKTURADETEM.CZ.

ALFA bulletin Fakulty architektury ČVUT / Vydává: vedení **FA ČVUT** / Ročník **13** / Vychází **10 × ročně / MKČRE 17540** / Redakce: **Jiří Horský** / Layout: **Tomáš Legner** / Jazyková redakce: **Eva Lorencová** / Snímky, není-li uvedeno jinak: © **archivy autorů** / Tisk: **Aled, s. r. o.** / Kontakt: **redakce bulletinu Alfa**, č. 741, Thákurova 9, 160 00 Praha 6, tel.: **602 222 478 / alfa@fa.cvut.cz**.